

[Elgaard.]

politiske spørgsmål stormagterne imellem. Den danske regering og rigsdag har derfor i virkeligheden en begrænset opgave; deres røst kan vel høres, men i vigtige afgørelser kan det være, at den kun vejer lidet. Men vi har den opgave at søge den rigtige placering af vort land i den nuværende situation, og denne placering må vi vælge ud fra bedømmelsen af de forhold og spørgsmål, vi bliver stillet overfor. Opfattelsen i det danske folk er i virkeligheden den, at hvis der var mulighed for at holde sig udenfor og passe sig selv, således som vi har prøvet det før, ville en sådan stilling have det store flertals tilslutning. Denne mulighed er prøvet og førte til Danmarks besættelse i 5 år. Man har vel lov hertil at føje, at under den nuværende udenrigs- og militærpolitiske stilling kræves der også af de små folk en stillingtagen, og det, man da må vurdere, er, på hvilke vilkår vort lands fred og sikkerhed kan sikres. Bag alle de bestræbelser, som danske regeringer og den danske rigsdag har foretaget, ligger der — og her tror jeg man kan sige, at det store flertal af Danmarks befolkning står bag dem — et brændende ønske om, at Danmarks eksistens sikres igennem det, som sker i disse tider, og at Danmarks værn, hvis ulykken igen en gang skulle rulle henover Europa, måtte være sådan stillet, at det kunne yde det bidrag, som man med billighed kunne kræve af det danske folk, og få støtte fra anden side for derigennem til sidst at vinde freden igen.

Der er for mig ikke nogen tvivl om, at der også i dag vil lyde røster om, at der er en uhyre risiko ved denne stillingtagen. Det kan heller ikke bestrides, men ved en sådan vurdering må det — det mener venstre i hvert fald — tages i betragtning, at risikoen ved at stå udenfor i virkeligheden er meget større. Derfor må det håbes, at den stilling, rigsdagen tager, har ubetinget tilslutning i den danske befolkning, således at man ikke alene får sikret et værn for vort land, får en sikkerhed for vor fremtidige eksistens, men også bidrager til, at de bestræbelser, der for tiden gøres for at skabe en forståelse mellem de to store magtgrupper i verden, fører til, at freden ikke brydes.

Ud fra denne vurdering kan venstre tiltræde forslaget til beslutning angående såvel et fællesforsvar i Europa som udnævnelsen af den øverstkommanderende og beslutningen om, at vort kommando i Tyskland indgår i den øverstkommanderendes kommando.

Jeg anbefaler på venstres vegne forslaget til beslutning til vedtagelse.

Kristen Amby: Efter forsvarsministerens udførlige redegørelse og de bemærkninger, der er gjort af andre, finder jeg ingen anledning til at gå ind på de militære organisationsbetragtninger, som iøvrigt er omtalt i selve det foreliggende forslags bemærkninger. Derimod vil jeg gerne komme med nogle bemærkninger om den politiske baggrund for, hvad vi her behandler, for det er jo til syvende og sidst denne baggrund, der skal forsvare det, vi her gør. Derfor er det også naturligt, at såvel forsvarsministeren som tidligere ordførere har omtalt den, og der kan iøvrigt ikke gøres nok for i offentligheden at gøre rede for, hvordan verdenssituationen politisk ligger.

Samtidig med at vi i vor tid har fået et indblik i universets uanede muligheder og dybe kræfter, har vi tillige oplevet, at vor klode geografisk og politisk er blevet mindre, geografisk, fordi afstandene, der før delte verdensdele og lande, nu praktisk talt er overvundet, politisk, fordi havene, bjergkæderne, de store skove, tundraerne nu ikke mere beskytter de historisk adskilte civilisationer og endnu mindre de enkelte lande, enten de så er små eller store. Den verden, vi lever i, er nu engang blevet en gigantstaternes verden. Man kan sukkende og vemodigt sige desværre, som jeg for mit vedkommende gør, men det er en kendsgerning, som ingen politisk tænkende og ingen hverken fra et stort eller lille land, der har med statens og politikens affærer at gøre, har lov til at se væk fra, at den nationale stats epoke som politisk bestemmende faktor er forbi. I atomtidsalderens dage har den simpelthen ikke den tilstrækkelige størrelsesorden hverken militært, økonomisk eller politisk.

En erkendelse af ændringer i den politiske struktur har det altid været vanskeligt i tide at indstille sig på, særlig i civilisationer, der som vor egen bygger på mindre, uafhængige, men alligevel samlevende enheder, der kulturelt bygger på de samme traditioner. Det er måske derfor, det er så svært for os europæere i dag at erkende det ændrede politiske verdensbillede, det verdensbillede, der blev resultatet af den anden store verdenskrig, lige så svært som det var for de græske bystater, i hvilke der i den græske kulturs blomstringsperiode var både moralsk, militær og økonomisk kraft, men blot ikke en kraft, der samvirkede. Det er den engelske historiker Toynbee, der i en af sine sidste bøger drager denne parallel med en stor og rig kultur, der vel overvintrede, men politisk blev magtesløs, fordi det var såvel Sparta og Athen som de andre